

ВЕЛИКО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПЪРВА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневник

на

12. заседание

Петък, 27 февруари 1948 г.

Открито в 16 ч. 12 м.

Председателствувал подпредседателят Атанас Драгиев.

Секретар: Тодор Тихолов.

СЪДЪРЖАНИЕ

Съобщения:

Отпуски	:	99
Законопроекти	:	99
Писма от Изпълнителния комитет при Националния съвет на ОФ за отзоваване на народните представители Любен Тодоров Гумнеров, Спас Николов и Младен Иванов Биджов	:	99
Полагане клетва от народния представител Иван Александров Харакерев	:	99

Стр.

Стр.

Дневен ред:

Законопроекти:	99
1. За радиото. (Приемане на второ четене)	
2. За изменение и допълнение на закона за признаване юридическа личност на комитетите на Отечествения фронт. (Приемане на първо и второ четене)	103
3. За разглеждане на останалите висящи дела на народните съдиища. (Приемане на първо и второ четене) 103.	105
Говорил: Гани Радев	104
4. За кинематографията. (Приемане на второ четене)	105
Дневен ред за следващото заседание	106

Дневен ред за следващото заседание

Председателствуваш Атанас Драгиев: (Звънни) Има нужното число народни представители. Обявявам заседанието за открито. (От заседанието отстъпват следните народни представители: д-р Александър Георгиев, Александър Петров, Анастас Циганчев, Ангел Бъчваров, Ангел п. Илиев, Андрей Михайлов, Асен Чанков, Атанас Биволярски, Атанас Минков, Боян Михалов Дурмазов, Борис Боянов, Борис Маринов, Борис Николов, Васил Петков, Васил Иванов Василев, д-р Васил Ханджев, Васил Ацев, Веселин Дашин, Витко Иванов, Ганчо Минев, Генчо Райков, Георги Григоров, Дамян п. Христов, Дара Михайлова, Денио Попов, Димитър Греков, Димо Костадинов, Дойчо Чолаков, Доню Сербенов, Доно Шипков, Драган Стоянов, Елена Илиева, Енчо Стойкова, Желязко Стефанов, Запрян Тащев, Захари Христов, Иван Андреев, Иван Димитров, Иван Евтимов, Иван Попов, Иван Делев, Иван Чонос, Иван Зурков, Иван Мамирев, Иван Чуков, Илия Вълчев, Илия Кемалов, Илия Добрев, Иордан Петков, Иордан Маргленов, Камен Червеняшки, Кирил Пешев, Константин Русинов, Коста Крачанов, Коста Спасов, Костадин Велев, Костадин Лазаров, Крум Милушев, Кръстьо Кръстев, Любен Гумлев, Магда Димитрова, Макра Гюлева, Маню Златков, Марин Тинчев, Мата Тюркеджиева, Михаил Попов, Младен Биджов, Недялка Дункова, Никола Разлоганов, Никола Минчев, Никола Янев, Нико Стефанов, Пело Пеловски, д-р Пенчо Костурков, Петко Търланов, Петко Лалов, Петър Анастасов, Петър Бабков, Петър Бомбов, Петър Боятов, Петър Запоянов, Петър Ковачев, Петър Тодоров, Петър Панайотов, Петър Пергелов, Петър Янчев, Първа Димитрова, Спас Христов, Спаска Воденичарска, Стено Василев, Стела Благоева, Стойне Лисийски, Стойн Гюров, Стойн Попов, Тако Попов, Тодор Атанасов, Тодор Найденов, Тодор Янчиев, Тоню Бонев, Хафиз Генчев Христо Джонджиков, Христо Георгиев, Чанко Григоров, Цоло Кръстев, Черню Чендов и Янко Георгиев)

Съобщавам на г-да народните представители, че председателството е разрешило отпуск на следните г-да народни представители: Желязко Стефанов — 1 ден, Константин Русинов — 2 дена, Никола Станев — 1 ден, Петко Търланов — 1 ден, д-р Петър Дертиев — 1 ден, Петър Боятов — 1 ден, Стойне Лисийски — 1 ден, Янко Атанасов — 8 дни и Стела Благоева — 16 дни.

Народният представител Борис Стефанов моли да му се разреши отпуск 1 ден. Същият досега се е ползвал с 28 дни отпуск. Ония от г-да народните представители, които са съгласни да се разреши поканеният отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събранието приема.

Народният представител Христо Джонджиков моли да му се разреши отпуск 14 дни. Същият досега се е ползвал с 60 дни отпуск. Ония от г-да народните представители, които са съгласни да му се разреши поканеният отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събранието приема.

Съобщавам на г-да народните представители, че в бюрото са постъпили следните законопроекти:

От Министерството на вътрешните работи — законопроект за възтухоловането.

От Министерството на електрификацията и мелиорациите — законопроект за електростоинството.

От Министерството на правосъдието — законопроект за Прокуратурата.

Съобщавам на г-да народните представители, че от Изпълни-

телния комитет при Националния съвет на Отечествения фронт са постъпили писма, с които се иска отзоваването на народните представители Любен Тодоров Гумнеров, Спас Николов и Младен Иванов Биджов. Това искане и постъпилите законопроекти ще бъдат поставени на дневен ред в следващото заседание.

Съгласно втората алинея на чл. 105 от избирателния закон следва да бъде провъзгласен за народен представител подгласникът на посочния народен представител Иван п. Димитров, а именно Иван Александров Харакерев.

Иска ли някой думата по това провъзгласяване? — Няма.

Ония г-да народни представители, които са съгласни щото на мястото на посочния народен представител Иван п. Димитров да бъде провъзгласен за народен представител подгласникът му Иван Александров Харакерев, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събранието приема.

Народният представител Иван Александров Харакерев ще положи клетва. Моля същия да излезе напред при стенографите. (Народният представител Иван Александров Харакерев излиза пред стенографската маса)

Моля г-да народните представители да станат праи. (Всички стават праи)

Моля повторяйте думите, които ще произнеса. (Народният представител Иван Александров Харакерев повторя думите на клетвата)

„Къльна се в името на народа и на Народната република България, че ще им служа предано и всеотдайно, че ще пазя свято и искренно Конституцията, че в своята дейност като народен представител ще имам пред очи само общи народните и държавни интереси и ще положа всички усилия за защита на свободата и независимостта на родината. Заклех се.“

Моля, подпишете клетвения лист.

Ония г-да народни представители, които са съгласни да се измени дневният дневен ред по следващия начин: първа точка — второ четене на законопроекта за радиото; втора точка — първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за признаване юридическа личност на комитетите на Отечествения фронт; трета точка — първо четене на законопроекта за разглеждане на останалите висящи дела на народните съдиища; четвъртата точка — второ четене на законопроекта за кинематографията; моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събранието приема.

Пристигваме към точка първа от новия дневен ред, а именно: Второ четене на законопроекта за радиото.

Моля докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик Боню Митев (ч.): Другарки и другари народни представители! Комисията при Комитета за наука, изкуство и култура разгледа законопроекта за радиото и внесе незначително допълнение към чл. 2, буква „а“. (Чете)

ЗАКОН

за радиото.

Председателствуваш Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с такъто прочетеното заглавие на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събранието приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Глава I Общи разпоредби“

Чл. 1. Радиото в България е монопол на държавата.

Монополът в радиото обема:

- а) построяване и поддържане на радиосъобщителни и радиоразпръсквателни станции и уредби;
- б) предаване и приемане на радиотелеграфни знаци и образи на разстояние;
- в) разменяване радиотелеграфни разговори на разстояние;
- г) разпръскване чрез радиопредавател говорима реч, музика и подвижни образи за общо ползване;
- д) предаване на говорима реч, музика и образи за общо ползване по проводници.“

Председателствующа Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 1 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Боню Митев (к): В чл. 2, буква „а“, в последния ред след думата „държавни“, се поставят думите „или кооперативни“ и членът добива следната редакция: (Чете)

„Чл. 2. Монополът върху радиото и неговото изпълнение се възлага:

а) на Министерството на пощите, телеграфите и телефоните, относно произвеждането и инсталиранието на радиоуреби и използването им за предаване на радиотелеграфни знаци, образи и радиотелефонни разговори, както и определяне типовете на упоменатите съоръжения, в случаите, когато тяхното произвеждане е възложено на други държавни или кооперативни предприятия;

б) на Комитета за наука, изкуство и култура, респективно Главната дирекция на радиоразпръскването и радиофикацията, относно произвеждането, инсталиранието на радиоуреби и използването им за предаване на говор, музика и подвижни образи (телевизия) за общо ползване, както и определяне типовете на упоменатите съоръжения, в случаите, когато тяхното произвеждане е възложено на други държавни предприятия;

в) на Министерството на народната отбрана и Министерството на вътрешните работи, относно произвеждането, инсталиранието и използването на радиоуреби за нуждите им.

Всички останали министерства, дирекции и институти могат да устройват радиосъобщения за своите служебни нужди, с разрешение на Министерския съвет, по предложение на съответния министър, след вземане мнението на Висшия радиосъвет.“

Председателствующа Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 2 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 3. Подробности по радиосъобщенията за служебните нужди на отделните министерства се уреждат с отделни правилници, одобрени от съответните министри, след вземане мнението на Висшия радиосъвет, с изключение тези на Министерството на народната отбрана и Министерството на вътрешните работи.“

Председателствующа Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 3 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 4. Строеж и използване на радиосъобщителни и радиоразпръсквателни станции и уредби може да бъде разрешен и на учреждения и организации, които работят в полето на науката, с предварително разрешение на Министерството на пощите, телеграфите и телефоните, на Комитета за наука, изкуство и култура и на Министерството на вътрешните работи.“

Председателствующа Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 4 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 5. Право на строеж или използване радиосъобщителни уредби за предаване на знаци може да бъде дадено и на радиолюбителите, с предварително разрешение и регистрация пред Министерството на пощите, телеграфите и телефоните и Министерството на вътрешните работи.“

Председателствующа Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 5 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 6. Радиосъобщителните уредби на всеки чуждестранен кораб, яхта, лодка, управляван балон или друго преносително средство, идващо от чужбина, се запечатват веднага след пристигането на споменатите преносителни средства на българска територия.“

Председателствующа Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 6 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 7. На Комитета за наука, култура и изкуство, респективно на Главната дирекция на радиоразпръскването и радиофикацията, се

дава монополното право да препредава, без да заплаща възнаграждение на съинтересуваните, всякакви театрални, оперни и оперетни представления, концерти, сказки, манифестации, митинги, литературни и музикални продукции и други подобни от този род, които са намерили за необходимо, предназначени за общо радиоприемане.“

Председателствующа Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 7 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 8. За упражняване на контрол върху всички радиоуреби, радиопредавания и служби и за координация между отделните ведомства се създава Висши радиосъвет.“

Висшият радиосъвет има следните задачи:

а) да разпределя и определя вълните или лентите от вълни и максималната мощност, на които могат да работят българските радиопредаватели, съобразно международните конвенции и нуждите на страната;

б) да следи за спазването на горните наредления, като възлага на съответни технически служби подслушване на радиопредаванията в страната и измерване точността на вълните и мощността на радиопредавателите;

в) да разглежда оплакванията относно взаимното пречене между радиослужбите и различните ведомства в страната и тия, постъпили от чужбина, и да дава мнение за отстраняване на пречките;

г) да разглежда и дава мнение за всички закони и правилници, засягащи радиослужбите в страната;

д) да одобрява схемите и техническите качества на радиоуребите,adioапаратите, измерителните инструменти, радиочастите, радиоматериалите и др., които ще са произвеждат или внасят в страната за устройството на разните радиовързки, освен тия на Министерството на народната отбрана и Министерството на вътрешните работи.“

Председателствующа Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 8 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 9. Съставът и устройството на Висшия радиосъвет се уредят с правилник, одобрен от Министерския съвет по предложение на министра на пощите, телеграфите и телефоните.“

Председателствующа Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 9 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Глава II Радиотелеграфна и радиотелефонна служби“

Чл. 10. Всички частни лица имат право да разменят телеграми, радиотелеграми и да водят радиотелефонни разговори, като използват радиостанциите на Министерството на пощите, телеграфите и телефоните.“

Председателствующа Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 10 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 11. Радиостанциите на останалите ведомства нямат право да предават частни телеграми, радиотелеграми и радиотелефонни разговори, освен в случаите, предвидени в международните конвенции.“

Председателствующа Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 11 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 12. Радиотелеграмите и радиотелефонните разговори трябва да отговарят на всички условия, предвидени за международните и вътрешни телеграми и телефонни разговори, разменявани от държавните телеграфни и телефонни мрежи.“

Председателствующа Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 12 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Глава III Радиостанции“

Чл. 13. Радиосъобщителните и радиоразпръсквателните станции принадлежат само на държавата.“

Председателствующа Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 13 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 14. Радиоприемните центри могат да принадлежат на Главната дирекция на радиоразпръскването и радиофикацията, на народни съвети, на обществени организации, на държавни и обществени предприятия.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 14 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 15. Всички радиопреними централи на народни съвети, обществени организации и държавни и обществени предприятия се инсталират само след писмено разрешение на Главната дирекция на радиоразпръскването и радиофикацията и се намират под нейния технически и програмен контрол.“

Радиопреними централи, които пренасят радиопрограми за частни жилища, могат да приемат и предават само програмите на българските държавни предаватели. Предаването на местна програма става само след съгласието на Главната дирекция на радиоразпръскването и радиофикацията и в строго определено от нея време.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 15 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 16. При инсталациите на радиопреними централи могат да бъдат използвани наличните в населеното място или между населените места сънитокови и слаботокови надземни или подземни мрежи, след предварително съгласуване със съответните ведомства.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 16 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Глава IV

Правоползуване от радиопренимици

Чл. 17. Радиослушашето в България е свободно и всеки има право да притежава собствен радиопренимник.

Всеки радиослушател, който пожелае да се ползува от радиопренимник, е длъжен предварително да се снабди с позволително, като заплати установените радиобонаментни такси.

Лица, които са прослужили по ведомството на Министерството на и. т. т. и на Главната дирекция на радиоразпръскването и радиофикацията десет години, се освобождават пожизнено от радиобонаментни такси. Лица, които са прослужили една година по ведомството на Главната дирекция на радиоразпръскването и радиофикацията, се освобождават от радиобонаментни такси за времето, през което служат по ведомството на същата.

Държавите, общинските и обществените органи, институти и организации заплащат радиотаките за използването от тях радиоапарати и уредби на общо основание, с изключение на Министерството на народната отбрана, Министерството на вътрешните работи и Дирекцията на печата, за радиоапаратите и уредите им за служебни цели.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 17 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 18. Всеки, който пожелае да ползува радиоусилвателна уредба, е длъжен предварително да се снабди с позволително.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 18 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 19. Редът на снабдяване с позволителни, предвидени в членове 17 и 18, се ureжда с правилник, издаден от Комитета за наука, изкуство и култура, одобрен от Министерския съвет.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 19 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 20. Всеки, който иска да открие работилница или магазин за радиопренимици, радиоусилвателни уредби или части за такива, е длъжен да се снабди предварително с толкова позволителни за занаятчишко производство или правотъргуване, колкото работилници, магазини или клонове притежава. Позволителните се издават от Главната дирекция на радиоразпръскването и радиофикацията, освен очевидни, изисквани от съответните ведомства за упражняване на занаят.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 20 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 21. Всеки редовен радиоабонат има право да слуша радиоразпръсквателни програми, предназначени за общо ползване, без обаче да използва апаратата си за приемане, записване, разпространяване или използуване радиотелеграфни знаци, имащи характер на кореспонденция, и радиотелефонни разговори.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 21 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 22. Таксите за ползване от радиоуредби се определят по вид и размер в таблици, одобрени от Министерския съвет, по до-клад на председателя на Комитета за наука, изкуство и култура, след предварително писмено моление на министра на финансите.“

Неизплатените доброволно радиобонаментни такси и глоби, предвидени в настоящия закон, и таблиците за таксите се събират принудително, по реда за събиране на преките данъци, въз основа на заповед, издадена от председателя на Комитета за наука, изкуство и култура или от утвърдено от него лице. Тази заповед не подлежи на обжалване.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 22 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Глава V

Радиосмущеня

Чл. 23. Притежателите на частни електрически съоръжения, които при употреба или при произвеждане на електрическа енергия, смущават радиопренимакето на държавните приемно-предавателни станции, се задължават да преустроят или снабдят своите съоръжения с подходящи противосмущителни уреди за отстраняване или, ако това е невъзможно, за намаляване силата на радиосмущението.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 23 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 24. Търсенето и откриването на източниците на радиосмущението се извършва от органи на Главната дирекция на радиоразпръскването и радиофикацията по постъпило оплакване от радиоабоната. Определянето на най-подходящи противосмущителни уреди и тяхното монтиране се извършва от органите на Главната дирекция на радиоразпръскването и радиофикацията, срещу заплащане на определена такса.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 24 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 25. Всички производители, продавачи и собственици на електрически машини, уредби и инсталации, които биха смущавали радиопренимакето, се задължават да ги обезвредят, преди същите да бъдат пуснати в експлоатация.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 25 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 26. В случай че смущаващото съоръжение е от такъв вид, че поставянето на каквито и да било противосмущителни уреди ще наруши неговото функциониране или пък въобще няма начин за премахване на произвежданите от него смущения, Главната дирекция на радиоразпръскването и радиофикацията има право да определи часовете на работа на съоръжението, кога взема пред вид времето на предаване на българските радиопредаватели и интересите на притежателя на съоръжението.“

Това право Главната дирекция на радиоразпръскването и радиофикацията може да упражни само със съгласието на председателя на Комитета за наука, изкуство и култура и министра, под чието ведомство попада инсталацията.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 26 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 27. Когато електрическото съоръжение пречиства радиосмущения поради лошото състояние и поддържане, притежателят му е длъжен в срок, предписан от Главната дирекция на радиоразпръскването и радиофикацията, сам и за своя сметка да поправи и постави съоръжението си в добро състояние.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 27 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранietо приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Глава VI

Наказателни разпореждания

Чл. 28. Който използва радиостанцията за предаване на частни съобщения, без да има право за това, се наказва с глоба до 100.000 лв. и тъмничен затвор до две години.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 28 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранietо приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 29. Наказва се с тъмничен затвор до две години и глоба в размер до 100.000 лв. и с конфискуване на апаратите, който:

а) построи или използва радиопредавателни уредби без да има специално именено разрешение или ги използва за непозволени по даденото му пъозволителни цели;

б) внася без разрешение изменение в дължината на вълната, мощността, повиквателяния знак, схемата и вида на съобщението на радиосъобщителни инсталации;

в) умишлено пречи или смущава държавна радиосъобщителна или радиоразпръсквателна станция.“

Предвиденото наказание в настоящия член се отисява и за должностните лица от радиостанциите, използвани от държавни, обществени и др. и автономни учреждения.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 29 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранietо приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 30. Който предава неверни повиквателни или заблуждаващи звени за помощ, злонамерка или тревога, се наказва с тъмничен затвор до две години и глоба до 200.000 лв.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 30 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранietо приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 31. Който наруши тайната на радиотелеграфната, радиотелефонната кореспонденция и радиотелефонните разговори, като ги приема и използва за някаква цел, се наказва с тъмничен затвор до 10 години и глоба до 500.000 лв., като инсталацията се конфискува, ако е собственост на провинция, а пъозволителното се унищожава.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 31 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранietо приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 32. Който построи и използва тайни радиосъобщителни уредби или радиоразпръсквателни такива за цели, застрашаващи държавната сигурност и отбрана, се подвежда под отговорност по закона за защита на народната власт.“

Съдата отговорност носи и она, който използва за такива цели разрешени радиоразпръсквателни и радиосъобщителни уредби.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 32 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранietо приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 33. Наказва се с глоба от 500 до 1.000 лв.:

- а) който се ползва от кристален детектор без пъозволително;
- б) който включи допълнителен високоговорител за използване;
- в) който се ползва от помощен приемник от зарегистрирания от него.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 33 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранietо приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 34. Наказва се с глоба от 1.000 до 10.000 лв., който се ползва от лампов радиоприемник или от усилвателна уредба, без да има пъозволително.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 34 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранietо приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 35. Занаятчия или търговец на радиоприемници или части за такива, който упражнява занятието си без да се съобрази с пъозволително за това, изискано по настоящия закон, се наказва с глоба до 50.000 лв.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 35 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранietо приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 36. Занаятчия или търговец, който произведе или внесе и разпространява радиоуреби, радиоапарати, измерителни радиоинструменти, радиочастни, радиоматериали и др., неотговарящи на техническите изисквания, съгласно правилника към настоящия закон, се наказва с глоба от 10.000 до 100.000 лв. и се отнема даденото му разрешение за това.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 36 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранietо приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 37. Наказва се с глоба от 5.000 до 10.000 лв. врятежател на смущаваща инсталация, който отстранява поставен от органите на Главната дирекция на радиоразпръскването и радиофикацията противосмутителен уред.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 37 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранietо приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 38. Нарушенията по закона за радиото, правилниците за радиослужбата и наредбите по прилаганието им се установяват от органите на Главната дирекция на радиоразпръскването и радиофикацията, на Министерството на п. т. т. или на милиционерските власти с актове, подписани от съставителяте, нарушилите и поне от един свидетел. Актовете за неплатени радиоабонаментни такси съставят от началиците на станциите или съответните радиоабонаментни служители в т. и. станции.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 38 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранietо приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 39. Служителите, които откриват нарушител и констатират с акт нарушенията, получават 3% от събраната глоба.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 39 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранietо приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 40. Глобите в размер до 10.000 лв. не подлежат на обжалване, а останалите подлежат на обжалване по реда, предвиден по закона за наказателното съдопроизводство.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 40 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранietо приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 41. Всички глоби по настоящия закон се събират по реда, предвиден в закона за събиране на преките данъци, ако нарушилелят не е внесъл доброволно сумата в срок 1 месец от датата на постановлението.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 41 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранietо приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Преходни разпореждания“

Чл. 42. Подробностите по приложението на настоящия закон, както и устройството и работата на съответните служби, се уредят с правилници, одобрени от съответните министри, постановления на Министерския съвет и укази на Президума на Народното събрание.

Настоящият закон отменя наредбата-закон за радиото от 31 януари 1935 г. и всички общи и особени закони и разпоредби, които му противоречат.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 42 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събрането приема.

Има думата министър Вълко Червенков.

Министър Вълко Червенков: Трябва да бъде внесена една поправка в чл. 31, за да бъде текстът на този член в съгласие с пакетарския закон. Там, където се предвижда наказание „тъмничен затвор до 10 години“, трябва да се каже „строг“ тъмничен затвор до 10 години“.

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с тази бележка и прибавка на г-н министър, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събрането приема.

Съобщавам на г-да народните представители, че са постигнати в бюрото на Великото народно събрание следните законопроекти:

От Министерството на вътрешните работи — законопроект за народната милиция.

От същото министерство — законопроект за паспортите и милиционерската контрола над чужденците.

От Министерството на правосъдието — законопроект за устройството на народните съдилища.

От същото министерство — законопроект за изменение и допълнение на наказателния закон.

От Министерството на земеделието и горите — законопроект за изменение и допълнение на закона за трудовите кооперативни земеделски стопанства.

Тия законопроекти ще бъдат отпечатани, раздадени на г-да народните представители и вписани в дневния ред на следващото заседание.

Пристъпвам към точка втора от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за признаване юридическа личност на комитетите на Отечествения фронт.

Моля секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на закона за признаване юридическа личност на комитетите на Отечествения фронт

Г-жи и г-да народни представители! Съществуващият закон за признаване юридическа личност на комитетите на Отечествения фронт (публикуван в брой 66/1946 г. на „Държавен вестник“), уреждаше признаване правото на юридическа личност на бившия Национален комитет на Отечествения фронт и на всички отечественофронтовски комитети в страната. Както ви е известно, по решение на втория конгрес на Отечествения фронт, състоял се на 2 и 3 февруари 1948 г., Отечественият фронт се превърна в единна народна обществено-политическа организация, с ново върховно ръководство под наименование Национален съвет и нов организационен строеж, изграден върху принципа на демократическия централизъм. За да може при това положение Националният съвет на Отечествения фронт да бъде вносител на права и задължения, налага се той да бъде признат за юридическа личност, а комитетите на Отечествения фронт остават само като негови поделения.

Измененията и допълненията, които се предлагат с този законопроект, уреждат признаването на единната народна обществено-политическа организация Отечествен фронт и нейния Национален съвет юридическа личност с идеална цел; представителството на тази организация и нейния Национален съвет; преминаването по право върху Националния съвет на Отечествения фронт имущество и предприятията, собственост на бившия Национален комитет на Отечествения фронт и на всички комитети на Отечествения фронт; освобождаване на Националния съвет на Отечествения фронт в всичките му поделения — комитетите на Отечествения фронт, от облагане с гербов налог, някои данъци, акции и такси, изброени в стария чл. 3 на закона за признаване юридическа личност на комитетите на Отечествения фронт, като вместо отменените данъци по закона за данъка върху приходите и по закона за данъка върху военновременните печалби се предвижда в законопроекта освобождаване от облагане по закона за данъка върху общия доход и по закона за данъка върху оборота.

Като излагаме горното, молим ви, г-да народни представители, да обсъдите предложенията законопроект и, ако сте съгласни с него, да го приемете и гласувате.

Гр. София, февруари 1948 г.

Вносители народни представители:

Георги Босолов	Георги Г. Костов
Пело Пеловски	Димитър Пенов
Иван Стоянов Ноков	Янко Ст. Комитов
Ангел Крайчев	Недю Г. Жеков
Александър Милев	Ангел Иван Коев
Евлоги Александров	Жейка Хардалова
Тодор С. Лижев	Никола Балканджиев
Цанко Козлов	Георги Данков
Д-р Никола Кръшков	Цветан Гаджовски
Христо Г. Гюлеметов	Димитър Николов
Манаил Стоянов	Михаил Неков Динов
Цветан М. Калитанов	Анастас Николов
В. Дамянов	Сребро Иванов
Господин Гочев	Христо Джонджоров

Бочо Илиев	Боню Митев
Минчо Минчев	Тодор В. Кордовски
Димитър Райков	Динчо Х. Ферелев
Борис Тачев Анчев	Веселин Д. Герев
Димитър Н. Паунов	Крум М. Рангелов
Станка Иванова	Слав Ив. Баджаков
Недялко Шарабов	Груди Атанасов
Димитър Петров	Иван Тодоров
Йорданка Долапчиева	Стоян Нешев
Марин Шиваров	Стойно Гяуров
Стоян Ат. Сюлемезов	Емilia A. Живкова
Стоян Ат. Паликрушев	Черно Николов Праматаров
Димитър Стоичков	Димитър Милков
Анастасия Кавърджикова	Вично Атанасов
Янко Димитров	Мано П. Манов
Никола Евтимов	Вида Василева
Мустафа Юмеров Билялов	Горан Ангелов
Гочо Ненков Терзиев	Ангел Стояна Бълев
Господин Пеев Милков	Стойне Хр. Лисийски
Александър Ковачев	Груди Папукчиев
Ана Милчева	Д. Котев
Николай Друмев	Тодор Ив. Найденов
Анани Николов Ангелов	Иван Зурлов
Стоянко Ив. Пашалийски	Георги Згриварев
Петър Йончев Бобчев	Асен Ал. Бозаджиев

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на закона за признаване юридическа личност на комитетите на Отечествения фронт

§ 1. Заглавието на закона за признаване юридическа личност на комитетите на Отечествения фронт се изменя така: „Закон за признаване юридическа личност Единната народна обществено-политическа организация Отечествен фронт“.

§ 2. Чл. 1 се изменя така: „Единната народна обществено-политическа организация Отечествен фронт и нейният Национален съвет придобиват юридическа личност като сдружение с идеална цел.“

§ 3. Чл. 2 се изменя така: „Единната народна обществено-политическа организация Отечествен фронт и нейният Национален съвет се представляват от председателя на Националния съвет или от упълномощени от него лица“.

§ 4. След чл. 3 се прибавя следният нов

„Чл. 4. Имуществата и предприятията на бившия Национален комитет на Отечествения фронт и на всички комитети на Отечествения фронт преминават направо върху Националния съвет на Отечествения фронт.

Околийските, градските, районните, селските, мащленските, кварталните и блоковите комитети и организация на Единната народна обществено-политическа организация Отечествен фронт действуват по пълномощие от името на и за сметка на юридическата личност Националния съвет на Отечествения фронт.“

§ 5. Прибавя се следният нов

„Чл. 5. Във всички закони на Народната република думите: „Национален комитет на Отечествения фронт“ се заменят с думите „Национален съвет на Отечествения фронт“.

Разпоредбите на този закон са в сила от 4 февруари 1948 г.

Председателствуващ Атанас Драгиев: По този законопроект няма записани оратори. Ще пристъпим към гласуване.

Ония г-да народни представители, които са съгласни по принцип с законопроекта за изменение и допълнение на закона за признаване юридическа личност на комитетите на Отечествения фронт, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събрането приема.

Ония г-да народни представители, които са съгласни, законопроектът да бъде гласуван, по спешност, и на второ четене, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събрането приема.

Моля секретаря да докладва законопроекта.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете)

ЗАКОН

за изменение и допълнение на закона за признаване юридическа личност на комитетите на Отечествения фронт.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събрането приема.

(Параграфите 1—5 пристигат без изменение и без разисквания)

Пристъпвам към точка трета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за разглеждане на останалите висящи дела на народните съдилища.

Моля секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за разглеждане на останалите висящи дела на народните съдилища

Г-жи и г-да народни представители! Народните съдилища, учредени с наредбата-закон за съдете от Народен съд виновниците за възлячане България в световната война и за злодействията, свързани с нея, които действуваха в страната до 31 март 1945 г., не успяха да разгледат всички образувани по този закон дела.

Много от подсъдимите, привлечени под отговорност по казания закон, не можаха да бъдат съдени от тия съдилища поради това,

по време на разглеждане делата им те бяха възпрепятствувани да се явят пред съда поради военно мобилизиране или по други причини. Така, софийските народни съдилища не са разгледали делата на 53 подсъдими, а народните съдилища от провинцията са оставили неразгледани делата общо на 157 подсъдими по този закон. Делата срещу всички тия подсъдими и днес още стоят спрени.

Независимо от това Върховният касационен съд навремето е отменил постановените от народните съдилища присъди срещу около 100 души подсъдими, които са били осъдени задочно. Делата срещу тия подсъдими са възобновени и също така чакат да бъдат разгледани.

По този начин днес остават висящи и неразгледани възбудени наказателни преследвания по закона за съдение от Народен съд и пр. общо срещу 310 подсъдими. Между подсъдимите по тия дела има лица, извършили тежки престъпления и злодействия, които не бива да останат ненаказани.

Необходимо е да се вземат мерки за ликвидиране на всички тия дела, неразгледането на които предизвиква справедливото възмущение на близките на пострадалите лица и на цялата наша прогресивна общественост.

По-недавно народните съдилища са разформирани, за да бъдат приключени тия дела, най-целесъобразно е те да бъдат разгледани от Софийския областен съд по реда на бързите производства.

Като излагам горното, моля, уважаеми народни представители, да приемете и гласувате предложението законопроект.

Гр. София, януари 1948 г.

Министър на правосъдието: Ради Найденов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за разглеждане на останалите висящи дела на народните съдилища

Чл. 1. Всички висящи дела на народните съдилища (спрени, възобновени, ненасрочени) се разглеждат от Софийския областен съд.

Чл. 2. Делата се разглеждат от самото начало по реда на глава II, книга VI, от закона за наказателното съдопроизводство, като на подсъдимите се връчва пренис от обвинителния акт.

Чл. 3. Мярката за неотклонение се определя от прокурора съгласно чл. 5 от закона за съдение от Народен съд и пр."

Председателствуващ Атанас Драгнев: Има думата народният представител Гани Радев.

Гани Радев (к): (От трибуната. Порещнат с ръкоплескане) Другарки и другари народни представители! Предстои да разгледаме внесения във Великото народно събрание от уважаемия министър на правосъдието др. Найденов законопроект за разглеждане на останалите висящи дела от народните съдилища.

Известно е на всички ни при какви обстоятелства беше създаден законът за съдение от Народен съд виновниците за възникнато на България в световната война срещу съюзените народи и за злоделията, съврзани с тази война. Законът беше приет от Министерския съвет в началото на м. октомври – 3 октомври 1944 г. По него бяха изправени да отговарят пред изстрадания български народ всички министри от кабинетите след 1 януари 1941 г., народните представители от ХХV полицайско народно събрание и всички гражданска и военни лица, които във връзка с предателската и противонародна политика на фашистките правителства се отдаваха на зверски изстъпления.

Тези, които бяха обявили война на нашия народ, трябваше, след като народът ги смърка от властта на 9 септември 1944 г., да отговарят за злодействията си. Това беше напълно справедливо. Обаче известни среди у нас още при първите стъпки на прилагане закона за съдение от Народния съд умишлено спъваха неговото пълно приложение.

Тук искам да ви припомня, другари и другарки народни представители, за постановление от 23 ноември 1944 г., публикувано в брой 267 на „Държавен вестник“, от 1 декември 1944 г. Като най-много заинтересувани във вземането на това постановление се сочеха още тогава реакционните среди около военния министър генерал Дамян Велчев. С 4. постановление се дължеше да се освободят от отговорност всички обекти офицерски и военни шинел палачи на българския народ. Вие си спомняте каква бура от възмущение предизвика всред нашия народ това възстановление. В два дена, 4 и 5 декември, нашият народ се вдигна като един и помете 4. постановление и пред Народния съд бяха изправени тия, които вътрешната реакция искаше да изпрати на постъпка за честта, за да измиват там позорните си злодействия или искат да внасят базила на разложението и поражението.

Въпреки всички мерки, които бяха взети тогава от народните обвинители и народните съдилища, пак можаха да се укрят или да бъдат укрити умишлено във войскови части известни като престъпници. Едни от тях бяха осъдени задочно, а на други делата се спряха, поради това, че бяха възпрепятствани да се явят пред съда като военно-мобилизиран или по други причини. Имаше например такива курьозни случаи, когато за народния обвинител или за Народния съд беше известено в коя войскова част или учреждение се намира подсъдимият, и когато се поискваше тъждъв подсъдим, отговаряше се, че такова лице няма в частта или учреждението, или никът то се прашаше в някоя интендантска част, в някоя глуха линия и мъчно можеше да се издири и просто не можеше да се намери къде се намира такова лице. А имаше и случаи, когато начальникът на войсковата част или учреждението просто не отговаряше на запитванията и на писмата на народния обвинител и на Народния съд.

В последствие лойде нареждане, делата на тия подсъдими ще бъдат спрени до демобилизирането им.

По тези причини останаха неразгледани от софийските народни съдилища делата на 53 подсъдими, а от народните съдилища в провинцията – делата на 157 подсъдими по закона за съдение от Народен съд и пр. Тези дела и днес стоят още висящи, спрени, независимо от това има дела на около 100 подсъдими от народните съдилища в страната, които са осъдени задочно, и впоследствие Върховният касационен съд е отменил присъдите им по съдата на чл. 8, алинея втора, от закона за съдение от Народен съд. Делата на тази категория подсъдими са заново възобновени и чакат да бъдат разгледани. Именно за разглеждане на спрени от народните съдилища и прекратени от Върховният касационен съд дела е внесен настоящия законопроект, който, макар и с закъснение, и доста голямо закъснение, следва да се приеме от Великото народно събрание.

Министър Ради Найденов: Браво!

Гани Радев (к): Той ще даде удовлетворение на спрещивато възмущение на близките на пострадалите лица и на прогресивната общественост, както е казано в мотивите на законопроекта, още повече, че большинство от подсъдимите, на които делата подлежат да се разгледат, са извършили тежки престъпления и злодействия, които не бива да се оставят ненаказани.

Аз ще ви приведа само няколко характерни случаи на лица, които са осъдени от нашите народни съдилища, присъдите на които са отменени от Върховният касационен съд и делата са прекратени, които сега са възобновени и предстоят да бъдат разгледани, а именно:

Някой си Херувим Павайотов Арнаудов, осъден от Народния съд в Горна Оряховица – наказателно дело № 2/1945 г. – на смърт задочно. Съдият е съден задочно от Горнооряховския народен съд, тъй като е бил подсъден по това време и от Народния съд в Пещера, където е осъден на-доживотен затвор и сега излежава присъдата си. Обаче първото дело, по което е осъден на смърт, е прекратено от Върховният касационен съд.

Капитан Сийо Тонев Манафски, от Бяла Слатина, осъден от Народния съд в Бяла Слатина на смърт задочно. Представил удостоверение № 1638, от 24 февруари 1945 г., от Министерството на войната, интендантска служба, подписано от някой си подполковник Щерев, че е мобилизиран от началото на месец септември 1944 г. Тякива удостоверения можеха много лесно да се вземат от Министерството на войната тогава.

Никола Павлов (з): Да се съдят тези, които са дали документите, защото има много хора с втора смъртна присъда и не са езекутирани.

Гани Радев (к): Подполковник Александър Пенчев Димитров, от София, осъден от Горнооряховския народен съд на смърт задочно.

Божил Миланов Якимов, родом от с. Завалда, Брезнишко, полагацай в VI полицайски участък, по време на Народния съд милиционер в същия участък. Така се възмъкал и станал милиционер, а е осъден на смърт задочно. Неговото дело също е прекратено от Върховният касационен съд.

Кирил Кръстев Божинов, от гр. Кюстендил, осъден на смърт от Пирдопския народен съд задочно.

Капитан Тодор Иванов Тодоров, от гр. Враца, осъден на смърт задочно от Шуменския народен съд. Няма представени никакви документи и само на основание на негова лична декларация, че е участвал в Отечествената война. Върховният касационен съд прекратява делото, като отменява присъдата на смърт. Това не говори търде хубаво за нашия Върховен касационен съд, който се довежда само на една лична декларация на осъдения.

Ефрем Митев (с): А фактически не е ли бил там?

Гани Радев (к): Атанас Янков Стоев, осъден от Народния съд в Силистра на смърт задочно. Има писмо от канцеларията на Военното министерство, че по време на съдениято е бил на фронта.

Друг един характерен случай: Христо Алексов Константинов, от Свищов, осъден задочно на 15 години, представил удостоверение от 5. Дунавски полк, че е антифашист. Значи, този полк му издава такова удостоверение, че е антифашист, и на основание на това удостоверение Върховният касационен съд отменява присъдата и прекратява делото.

Генерал Симеон Симов, от Враца, осъден от IV състав на Народния съд в София на смърт задочно. Бил мобилизиран по време на съдениято.

Ще ви паведа още два други случаи.

Борис Иванов Димитров, осъден на смърт от VIII състав на Софийския народен съд задочно. Бил на фронта. Бивш софийски областен полицайски началник. Делото също така е прекратено.

Капитан Александър Димитров Горчилов, от Кюстендил, жандармерийски офицер, осъден на смърт.

И други редица случаи, повечето са осъдени на смърт.

По-недавно народните съдилища са разформирани, въпросните дела са спрени. Тези дела, които са спрени от народните съдилища и възобновени, ще следва да се разгледат от областните съдилища. Наместо да се разпърсяват във всички областни съдилища, министърът на правосъдието в законопроекта сочи Софийския областен съд да разгледа тези дела, за целесъобразност и бързо разглеждане, но реда на бързите производства.

Нашата парламентарна група на Работническата партия – комунисти одобрява напълно предложението законопроект и заявяваме, че ще гласуваме единодушно за него. (Ръкоплескане)

Председателствующий Атанас Драгиев: Няма записани други сътори. Ония г-да народни представители, които приемат по принцип на първо четене, законопроекта за разглеждане на останалите висящи дела на народните съдилища, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Има думата г-н министърът на правосъдието.

Министър Ради Найденов: По причини от общ характер е допусканото забавяне на разглеждането на делата, предмет на законопроекта, но има и частни причини. За тях ние пред Народното събрание и пред българския народ се извиняваме. Поради това, че сме застъпили, аз ви моля да се съгласите сега да побързаме и законопроектът да мине, поспешност, и на второ четене. (Ръкопискания)

Председателствующий Атанас Драгиев: Ония народни представители, които са съгласни с предложението на г-н министър на правосъдието, законопроектът да мине, поспешност, и на второ четене, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Моля секретари да докладва законопроекта.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете)

„ЗАКОН*
за разглеждане на останалите висящи дела на народните съдилища.“

Председателствующий Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладваното заглавие на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

(Членове 1—3 приети без изменение и без разискване)

1) Пристъпваме към точка четвърта от дневния ред:
1) Второ четене на законопроекта на кинематографията.
1) Моля докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик Боню Митев (к): Другари и другарки народни представители! Комисията при Комитета за наука, изкуство и култура, имайки пред вид разбиранията на народните представители и исканията, отправени от комисията на кинооператорите и кинолюбителите, както и исканията, представени от Министерството на народната отбрана и от някои изобретатели „киноспециалисти-оператори“, направи известни изменения в членове 2, 5 и 7. (Чете)

„ЗАКОН
за кинематографията.“

Председателствующий Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладваното заглавие на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Глава I

Общи положения

Чл. 1. Кинематографното дело в страната е монопол на държавата.

Върховното ръководство и надзорът върху кинематографното дело се упражняват от Комитета за наука, изкуство и култура.

Създава се държавно предприятие „Българска кинематография“ при Комитета за наука, изкуство и култура, което се организира на базата на самоиздръжка, съгласно закона за самоиздръжката на държавните и държавно-автономните стопански предприятия.“

Председателствующий Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 1 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Боню Митев (к): В чл. 2 комисията направи някои изменения и той добива следната редакция: (Чете)

„Чл. 2. На „Българска кинематография“ се възлагат следните задачи:

Да следаде национална българска кинематография.

Да осъществява нейното централно, планово, художествено и стопанско ръководство.

За осъществяването на тези задачи „Българска кинематография“ има изключителното право:

1. Да произвежда кинокартини от всякакъв вид и размер.

Снимането на филми в размер 8 мм., 95 мм. и 16 мм. се допуска за кинолюбителите и специалисти с предварително разрешение на Комитета за наука, изкуство и култура.

2. Да внася, изнася, разпространява и експлоатира кинокартини от всякакъв вид и размер.

3. Да внася всички видове машини, апарати, съоръжения, пособия, части, принадлежности и материали за кинематографията и

* За членовете на законопроекта виж първото четене на стр. 104.

фотоматериали. Тя може да внася и химикали, необходими в филмовото и фотопроизводство.

„Българска кинематография“ може да открива и експлоатира кинотеатри за публична прожекция.

Министерството на народната отбрана в края на своите непосредствени задачи може да произвежда филми с военно-учесни цели и да открива кинопостове в казармите и военно-учебните заведения.“

Председателствующий Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания, изменен и допълнен чл. 2 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 3. Комитетът за наука, изкуство и култура има право да определя бряг на кинотеатрите в населените места, както и да разреши отварянето и да закрива и разместява съществуващите такива.“

Освен „Българска кинематография“, кинотеатри за експлоатация могат да откриват само обществените организации и народните читалища, с разрешение на Комитета за наука, изкуство и култура.

С разрешение на Комитета за наука, изкуство и култура можат да откриват кинопостове учебните заведения, казарми, предприятия, болници, санаториуми, почивни домове и др., които проектират филми само за свои нужди.

Организацията и ръководството на тия кинопостове се извършва от съответните министерства.“

В началото комисията беше зачеркнала думата „казарми“ в този член, тъй като тая дума се намира и в чл. 2, но понеже тук се имат пред вид казармите на граничните войски, на пожарната команда и други такива, след съвещание комисията реши тази дума „казарми“ да си остане в чл. 3, както ви го и прочетох.

Председателствующий Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 3, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Глава II

Национализация

Чл. 4. Национализират се и остават собственост на държавата, т. е. общонародна собственост, следните филмови предприятия:

- 1) „Победа-филм“, о. о. дружество — София;
- 2) Филмова лаборатория на Йото Йотов — София;
- 3) Филмово стельце на „Рила-филм“ — София;
- 4) Събирателно дружество „Светлина“ — София;
- 5) „Арс-филм“ — София.

Персоналът на тези предприятия се мобилизира стопански и не може да напуска работата си без писменото разрешение на Комитета за наука, изкуство и култура.“

Председателствующий Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 4 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Боню Митев (к): Комисията, имайки пред вид исканията на Комитета на кинооператорите и кинолюбителите, предвидя в края на този член една нова алинея, с която се дава възможност на нашите кинолюбители да работят в областта на кинематографията и по този начин да се подгответ кадри за нашата родна кинематография.

Чл. 5 добива следната редакция: (Чете)

„Чл. 5. Национализират се и стават собственост на държавата всички машини, апарати, съоръжения, съветливи тела, необходими за производство и обработка на кинокартини, свързани с това производство, които са собственост на частни физически и юридически лица..

По решение на Комитета за наука, изкуство и култура могат да бъдат изключени от национализиране личните портативни камери на професионалистите кинооператори и снимачни камери за тесен филм 8 мм., 9,5 мм. и 16 мм., както машини и други киносъоръжения, които са технически негодни.“

Председателствующий Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 5 — с прибавената към него нова алинея — моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 6. Национализират се и стават държавата, т. е. общонародна собственост, всички частни киносалони заедно с всички обслужващи ги помещения, мобилировка, съоръженията им и всички принадлежности към тях. Киносалоните, които са собственост на народните читалища и обществени организации, не се национализират.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 6 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Боню Митев (к): По същите съображения, които ви изложих за пребавянето на новата алинея към чл. 5, и към чл. 7 комисията прибавя в края нова алинея и чл. 7 добива следната редакция: (Чете)

„Чл. 7. Национализират се истават собственост на държавата, т. е. общонародна собственост, всички проекционни киноапарати за нормален и 16 mm. филм и техните принадлежности, които са собственост на частни физически и юридически лица.“

От гази национализация се освобождават обществените органици и народните читалища.

По решение на Комитета за наука, изкуство и култура могат да бъдат освободени от национализиране проекционните апарати за 8 mm., 9.5 mm. и 16 mm. филми, които са собственост на киноспециалисти и кинолюбители и им служат изключително за усъвършенстване и изобретателство в областта на кинематографията.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония, които са съгласни с така докладвания чл. 7, от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 8. Всички кинокартини, внесени в страната и съгласно чл. 31 от закона за кинокултурата са предадени или следва да се предадат на фондация „Българско дело“, от дения на влизане на настоящия закон съставят държавна собственост.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония, които са съгласни с така докладвания чл. 8 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 9. Всички произведени в страната кинокартини, както и тези, които се намират в процес на снимане, съставят собственост на държавата.

Посегашните им собственици-производители са длъжни да ги обявят пред Комитета за наука, изкуство и култура в 15-дневен срок от влизането на настоящия закон в сила и да предадат всячко друго, необходимо за довършването им или експлоатацията им.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 9 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 10. Всички частни физически или юридически лица, собственици или владелци на изброените по-горе национализирани предприятия, киносалони, машини, апарати, съоръжения и пр., са длъжни да ги декларират пред Комитета за наука, изкуство и култура в 10-дневен срок и да ги предадат на държавното предприятие „Българска кинематография“ за използване.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония, които са съгласни с така докладвания чл. 10 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 11. Постановленията на членове 10 и 11 от закона за национализацията на частните индустриални и минни предприятия имат приложение в настоящия закон.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония, които са съгласни с така докладвания чл. 11, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Глава III

Оценки и обезщетение

Чл. 12. На собствениците на национализираните по настоящия закон предприятия, салони, машини, апарати и пр. държавата дава обезщетение в държавни лихвени облигации.

Размерът на обезщетението за национализираните предприятия, салони, машини, апарати и пр. се определя на базата на оценката им по закона за единократния данък върху имуществата, намалена с прогресивно увеличаващ се процент, съобразно с таблицата, която ще се изработи от Министерския съвет, а за чуждестранните и български филими на базата на фактурите им ценни или действителните им разходи след спадане амортизацията на всеки филм, към датата 1 ноември 1947 г.

По изключение в осъбени случаи обезщетението може да се определи по взаимно съгласие, както и да се заплати в брой, изцяло или на части, от държавното предприятие „Българска кинематография.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 12 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Подпредседател: АТАНАС ДРАГИЕВ

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Глава IV

Санкции

Чл. 13. Който, по какъвто и да било начин, извърши действия от естество да осуети или затрудни национализацията по този закон, или лък унищожи, повреди, укрие, отчужди, изнесе или по какъвто и да е начин намали стойността на подлежащите на национализация имущества, или предостави на държавните органи неточни или нечестиви данни за това имущество, се наказва за саботаж по закона за защита на народната власт, като, освен предвидените по този закон наказания, му се конфискува и цялото имущество.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 13 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 14. Чиновник, служещ или натоварено по силата на настоящия закон лице, което не изпълни или забави изпълнението на задължението си, произтичащо от този закон, или от предписанятия, издадени въз основа на него, се наказва за саботаж по закона за защита на народната власт, като, освен предвидените по този закон наказания, му се конфискува и цялото имущество.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 14 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 15. Делата за престъпни деяния по този закон се разглеждат по ускорената процедура, предвидена в книга VI, глава II, от закона за наказателното съдопроизводство.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 15 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Глава V

Преходни разпореждания

Чл. 16. Фондация „Българско дело“, учредена с нотариален акт № 189, том V, регистър 980, от 31 март 1941 г., на 1 нотариус при Софийския областен съд, натоварена с провеждането на държавната кинематография, престава да съществува.

Всички функции, мероприятия, инициативи, по които фондация „Българско дело“ до влизането на настоящия закон в сила е извършвала по силата на своя учредителен акт и на закона за кинокултурата, се прехвърлят изцяло, заедно с целия актив и пасив и всичките й движими и недвижими имущества, върху държавното предприятие „Българска кинематография“. Последното встъпва във всички права и задължения на фондацията, възникнали на различни основания и законоположения до влизането на този закон в сила, доколкото те не са в противоречие с постановленията на настоящия закон.“

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 16 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Боню Митев (к): (Чете)

„Чл. 17. Този закон и издадените въз основа на него наредби и правилници отменят досега съществуващия закон за кинокултурата и всички постановления в други закони, които му противоречат. Той влиза в сила от дения на обнародването му в „Държавен вестник“.

Председателствуващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 17 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема. С това дневният ред на дневното заседание на Великото народно събрание е изчерпан.

Следващото заседание на Великото народно събрание ще се състои във вторник, 2 март т. г., 15 ч., със следния дневен ред:

1. Разглеждане и гласуване предложението на Националния съвет на Отечествения фронт за отзоваване на народните представители Любен Тодоров, Гумнеров, Спас Николов и Младен Билков.

2. Второ четене на законопроекта за отчуждаване на едрата градска покрита недвижима собственост.

Първо четене на законопроектите:

3. За въздухоплаването.
4. За народната милиция.
5. За паспортите и милиционерската контрола над чужденците.
6. За устройството на народните съдилища.
7. За Прокуратурата.
8. За изменение и допълнение на наказателния закон.
9. За изменение и допълнение на закона за трудовите кооперативни земеделски стопанства.
10. За електростопанството.

Ония г-да народни представители, които са съгласни с така прочетения дневен ред за следното заседание, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Обявявам заседанието за закрито.

(Закрито в 17 ч. 35 м.)

Секретар: ТОДОР ТИХОЛОВ

Началник на стенографите: ТОДОР АНГЕЛИЕВ /